

LBRIS | We know
books

Andreea Nanu

TEATRU

E I K O N

București, 2023

Introducere: *Cinci piese, cinci păsări misterioase...*5

TEATRU

Insula.....	29
Naufragiul	61
Oscar și Ida	107
Safir.....	181
Repetiție generală	205

CRONICĂ

„Firul fantomă”: ce vedem din invizibilul care ne leagă?.....	247
Insula lui Bergman. Suntem ceea ce ne amintim. Dar ce anume?.....	253
<i>Garderobierul</i> . Un prieten bun.....	259
<i>Marea Frumusețe</i> . Doar o scamatorie?.....	265
„Ce mă așteaptă Dincolo?” „Tinerețea”	270
„Ce este acest lucru care izvorăște din cei vii?”	275
„Pasărea noastră care ești în cer, sfîntească-se aripile tale...”	281
<i>Ammonite</i> . Ficțiune și realitate la țărnul mării	287
„Portretul tinerei fete în flăcări”. Sau de ce a privit Orfeu înapoi?	293
<i>Tatăl</i> la Oscar: un Lear contemporan.....	299

Conferința iraniană: „Să plângem, să iertăm și să iubim”..... 304

Dansul Dehli de Ivan Vîrîpaev:

„Dantela divină a Vinei noastre”310

Rinocerii, în regia lui Tompa Gábor.

„Sfârșitul cuvântului în teatru”?.....316

„Cine va mărturisi pentru martor?”

Povestirile lui Horatio, de George Banu..... 322

„Promisiunea Nașterii”. Scrisoare deschisă de Crăciun..... 328

Poetic, călătorește Omul! 334

Nuntă în cer. Dragostea între „spiritul de geometrie”

și „spiritul de finețe” 339

LBRIS

We know
books

Nautilus, Jan Davidsz de Heem

INSULA

după Mihail Sebastian
(continuare)

*Motto: „Unde este această insulă
dacă nu în noi înșine?”*
Octavian Paler

PERSONAJE:

MANUEL
VALETUL (ANTONIO)
BOB
BARMANUL
FUNCȚIONARUL
NADIA

SCENOGRAFIE:

Interior somptuos, un pat cu baldachin. O fereastră înaltă, deschisă spre o stradă aglomerată.

SCENA I:

Trezirea din vis. Valetul personal îi aranjează lucrurile lui Manuel.

MANUEL: (având un coșmar) Ajutor! Ajutor!

VALETUL: Doamnă, sunteți bine? Treziți-vă. (Îl ajută să se ridice, îi dă să bea un pahar cu apă) Așa. Încetișor. A fost doar un coșmar.

MANUEL: *Doar un coșmar?* O spui de parc-ar fi o nimica toată.

VALETUL: Oh, nu doamnă, un coșmar e ceva teribil.

MANUEL: (bea apă pe nerăsuflăte, apoi privește uimit în jurul lui, izbucnind fericit) Ești aici!

VALETUL: Sunt întotdeauna aici, doamnă. N-aș fi plecat fără să vă cer permisiunea.

MANUEL: Și patul meu cu baldachin, așternuturile moi și curate, apretate, cărțile mele dragi, oglinda -hei, sunt chiar eu acela! -, camera mea, toată casa asta, sunt toate aici!

VALETUL: Firește, am lăsat lucrurile la locul lor, cu excepția câtorva mici schimbări. Dacă vă deranjează...

MANUEL: Și eu sunt aici, înțelegi? M-am întors!

VALETUL: Domnul a fost plecat?

MANUEL: Dacă nu mi-ai simțit lipsa, e grav.

VALETUL: Iertați-mă domnule, e posibil să mă fi luat cu treburile, știți, de când a plecat Maria...

MANUEL: Cine e Maria?

VALETUL: Menajera.

MANUEL: Nu i-a mai plăcut aici?

VALETUL: S-a îndrăgostit.

MANUEL: De cine?

VALETUL: De grădinar. Au fugit împreună.

MANUEL: Nu înțeleg, dacă s-au îndrăgostit de ce trebuiau neapărat să fugă din casa mea? (repetând, incredul) Nu le plăcea aici?

VALETUL: Ba da, domnule. Însă dumneavoastră le-ați spus că dragostea e un lucru serios și ei... nu tratează problema cu seriozitate. Așa că au plecat.

MANUEL: I-am gonit, asta spui?

VALETUL: Nu spun nimic, domnule. Dar a trebuit să preiau și sarcinile lor. Motiv pentru care e posibil să vă fi lăsat impresia că nu v-am remarcat absența.

MANUEL: Mda, pari cam nedormit. Mergi și te odihnește, de mâine vei avea ajutoare noi. Și am de gând să-ți semnez un cec frumos pentru toată osteneala ta!

VALETUL: Vă mulțumesc, sunteți generos.

MANUEL scoate carnetul de cecuri din scrin, ezită o clipă înainte de a semna, neamintindu-și numele valetului.

VALETUL: Antonio.

MANUEL: Desigur, desigur.

VALETUL: Din cauza coșmarului, memoria încearcă să uite. Chiar și cele mai familiare lucruri se șterg, uneori.

MANUEL: Antonio, ești sigur că la bancă... nu vei avea probleme cu cecul ăsta?

VALETUL: La nici o bancă din Europa ori din lume, domnule. Banca Manuel B. e cea mai sigură.

MANUEL: (smulgând ziarul pe care Valetul i-l aduce) Dă-mi să văd. Da, da... ia te uită, cât au crescut acțiunile băncii, incredibil.

VALETUL: Într-adevăr, poate și din cauza războiului.

MANUEL: (pălind, bântuit de amintiri vechi) Ce război, unde, când?

VALETUL: Ah, au spus ceva la știri. Undeva departe, într-o insulă, nu i-am reținut numele.

MANUEL: Când?

VALETUL: Acum vreo două săptămâni... Nu vă amintiți?

MANUEL: Ba da, chiar foarte multe.

VALETUL: Ah, asta era, din cauza coșmarului. E ca și cum ați fi fost acolo, nu-i așa?

MANUEL: Exact. Poate chiar am fost.

VALETUL: Nu vă mai gândiți la asta. E o zi splendidă. Vă așteaptă amicii la ceai. După care aveți invitație la operă, v-am pregătit smokingul pentru deseară.

MANUEL: Și... voi merge?

VALETUL: Ieri așa mi-ați spus. Dar dacă v-ați răzgândit...

MANUEL: Merg, cum să nu, ce întrebare stupidă. (frământându-se) Dar... merg singur?

VALETUL: (confidențial, jubilând) Ieri așa mi-ați spus. Dar dacă v-ați răzgândit...

MANUEL: (redevine sobru) Nu m-am răzgândit. Cred că nu mai am nevoie de nimic, pentru moment.

VALETUL: (retrăgându-se) Prea bine, domnule.

MANUEL: Antonio, cecul tău... (cu voce joasă, ca pentru sine) Nu credeam să mai semnez vreodată un cec... Și spune șoferului să tragă mașina, plec la bancă numaidecât.

VALETUL: Imediat, domnule.

SCENA II.

O cafenea, se aude un meci de fotbal la televizor. Intră Bob, e întâmpinat cu urale de barman, un prieten vechi, câțiva admiratori primesc autografe. Barmanul îi aduce băutura preferată, servindu-l ca pe un campion.

BOB: (golind paharul pe nerăsuflete) Ce sete mi-era. Ai pus mentă? Puțin ghimbir? Ei, băiete, te rafinezi, nu glumă. (pune teatral paharul gol pe tava strălucitoare) Victoria are cel mai răcoros gust cu puțință, o savoare, nimic nu se compară cu ea. (jubilând) Poate doar iubirea...

BARMANUL: Să nu-mi spui că te-ai îndrăgostit.

BOB: Eu nu mă îndrăgostesc. Mă las admirat, știi bine. Nu mă implic decât în fotbal.

BARMANUL: Bine, bine, spune-mi cine este.

BOB: Nu știu.

BARMANUL: Plutești și nu știi din cauza cui? Mă rog, bănuiesc că un campion își permite orice.

BOB: N-o cunosc. Am întâlnit-o la chioșcul cu ziare. Eram chiar pe prima pagină. Dar ea a răsfoit mai departe, fără să-mi acorde nici o atenție.

BARMANUL: Poate căuta mica publicitate.

BOB: Posibil. Ce-mi pasă mie?

BARMANUL: Ei, haide, poate o s-o întâlnești iar. Femeile sunt făpturi cu tabieturi. Mâine dimineață, la aceeași oră, în același loc. Să fii acolo. Ai încredere, știu ce spun.

BOB: Mai e ceva. Am avut un deja-vu. Urăsc asta.

BARMANUL: Misterioasa care te-a ignorat?

BOB: Câte femei se pricep la fotbal? Nu despre asta-i vorba. Sunt sigur c-o știu de undeva. Dar de unde?

BARMANUL: Ești mereu înconjurat de admiratoare, e normal să fii confuz.

BOB: Dar tocmai asta e, am văzut-o și chipul ei mi-a dat o senzație de limpezime extraordinară. O certitudine.

BARMANUL: Hm, ai devenit poet, e grav.

BOB: Poate ne-am întâlnit la o petrecere și am uitat. (mai golește un pahar) Sunt invitat la atâtea petreceri.

BARMANUL: (ironic) Cât trebuie să fii de nefericit.

BOB: Deseară, însă, schimb rutina. Merg la Operă!

BARMANUL: Nu mai spune?

BOB: M-a invitat chiar directorul, mare fan și mare sponsor, cum aș fi putut să refuz?

BARMANUL: Femeile se dau în vânt după treburi dintr-astea simandicoase, ei sigur i-ar fi plăcut...

BOB: Ei bine, n-am nici o șansă. Va trebui să îndur de unul singur.

BARMANUL: Măcar paharul să nu fie singur. Ți-l mai umplu odată.

BOB: Era ca și cum... aș fi revăzut-o după mulți ani. A durat ceva până și-a găsit portofelul în geantă, am avut timp s-o observ pe îndelete. Fiecare trăsătură a chipului ei îmi era straniu de familiară, părul ei roșcat...

BARMANUL: Într-adevăr, e greu să uiți o roșcată.

BOB: Și vocea. Să nu uit vocea. De fapt asta-i problema, încă o aud. Se scuza că nu are decât mărunțiș. Un timbru cald, catifelat. Apoi forța cu care a chemat un taxi, *hei, taxi!* Mi-a plăcut de ea, fină dar hotărâtă.

BARMANUL: Nu ți-ar strica! Ți-ar întări caracterul!

BOB: Cred că a făcut-o deja. Am urmărit-o!

BARMANUL: Cum?

BOB: Am urmărit taxiul, de la o oarecare distanță, să nu mă dau de gol. După vreo cinci minute a coborât în fața băncii. Am tras pe dreapta. Am observat-o în timp ce urca scările de marmură ale băncii Manuel B. Ce picioare, Dumnezeuule!

BARMANUL: Ce caută o doamnă care se scuză că n-are decât mărunțiș la cea mai mare bancă din oraș?

BOB: N-am idee, o fi vrând să facă un împrumut. Sau să scoată bani. Asta ar fi logic, nu?

BARMANUL: Logica ta, prietene. A campionilor. A celor care câștigă. Dar în viață sunt și destui care pierd. Sau care n-au avut niciodată nimic.

BOB: Hei, tu când bei devii melancolic. Mai rău e că melancolia ta e moralizatoare.

BARMANUL: Devin realist.

BOB: Eu vorbesc despre femei, tu despre principii. Abia eu sunt realist, pe când tu... ce tot spun... sunt deja beat.

BARMANUL: Trebuia să sărbătorești și cu mine, mereu mă lași la urmă.

BOB: Fiindcă știu că te găsesc mereu aici. (bătându-l pe umăr, exaltat) Prietenul meu!

BARMANUL: Nu se știe pentru cât timp.

BOB: Cum așa?

BARMANUL: Mă închid. Sunt falimentar.

BOB: Păi de ce n-ai spus nimic?

BARMANUL: „Faliment” e un cuvânt urât. Mama mi-a spus să nu vorbesc urât, mai ales cu oamenii la care țin.

BOB: Acum merg la bancă și-ți dau oricât ai nevoie, fără protest, nu se pune problema.

BARMANUL: Nu poți să conduci în halul ăsta, abia te ții pe picioare.

BOB: Cheamă-mi un taxi.

BARMANUL: Dacă promiți că te duci direct acasă.

BOB: Mă duc *direct*.

BARMANUL: Bine. Stai aici. Poți să te așezi pe scaun?

BOB: Mă străduiesc. (Barmanul comandă un taxi la telefon, Bob continuă cu voce joasă, ca pentru sine.) Încerc să-mi amintesc unde te-am mai văut, frumoasa mea necunoscută, steaua mea de mare. Eram, da, undeva la mare. Un port

abandonat. Valuri, mii, milioane de valuri se spăgeau la țärm, așa cum mi se face mie acum mintea țändări. Striga *taxi, taxi*. Ba nu, era altceva... vapor, uite *un vapor*, i se zăresc pânzele albe, o să ne ia și-o să ne ducă departe de insula asta blestemată. Și mai era un bărbat mai în vârstă, striga și el...

BARMANUL: Suntem salvați. Vine uberul în cinci minute.

BOB:... Da, asta spunea, *suntem salvați*. Și eu, nu știu din ce motiv, în loc să mă bucur, l-am lovit. Cu sete. Eram furios, disperat, nu voiam să urc pe vapor, dar fiindcă și ea pleca, i-am urmat, și...

BARMANUL: Ce tot spui acolo?

BOB: Da, acolo, în insulă, i-am spus să nu plecăm, fiindcă asta o să ne distrugă iubirea. Să rămânem, să nu plecăm, pentru nimic în lume.

BARMANUL: Haide, că nu închid chiar mâine, cu puțin noroc. Ridică-te, că doar n-o să dormi aici!

BOB: Trebuie să ne întoarcem, îți spun, să găsim o cale să ne întoarcem!

BARMANUL: Mâine Bob, mâine.

(Îl ajută să se ridice, îl conduce, ies din scenă).

SCENA III.

La bancă. Manuel B, într-un birou somptuos. Se aud zogomote înfundate, un strigăt.

MANUEL: (citind ziarul, nervos) Da ce-i tărăboiul ăsta, nu pot să lucrez!

FUNȚIONARUL: Un domn în stare de... ebrietate. (făcându-i semn spre pagina sportivă pe care Manuel tocmai o citise) Un client important al băncii.

MANUEL: Cine, dumnealui?

FUNȚIONARUL: Trei goluri într-un singur meci.

MANUEL: Eu sunt sensibil la plin, nu la gol. Și de ce mă rog nu-l dați afară?

FUNCȚIONARUL: Domnul dorește să retragă o sumă importantă. (izbucnește în râs) Doar că... nu mai poate semna de beat ce e. (redevine sobru). Încercăm să rezolvăm situația, amiabil.

MANUEL: Cobor îndată.

(La ghișeu, Bob și Funcționarul. Își face apariția și Nadia, după când un tabloul de mari dimensiuni).

FUNCȚIONARUL: Mă tem că semnătura dumneavoastră nu corespunde cu specimenul pe care ni l-ați dat. Mai încercați. Vine și domnul director.

BOB: „Specimenul” sunt eu!

FUNCȚIONARUL: Și încă ce *specimen*!

BOB: Ce-ai spus? Cum îți permiți?

NADIA: (pune deoparte tabloul împachetat -ca un panou alb- descoperindu-și chipul) A vrut să spună că sunteți un specimen cu totul extraordinar!

BOB: Peretele... vorbește? Haha. (se oprește încurcat)

NADIA: Ce... compliment original.

BOB: V-am confundat, din cauza (arătând spre panoul alb)... Dați-mi voie să vă ajut. (îi ia tabloul și se sprijină de el)

NADIA: Aveți grijă, e fragil.

BOB: (sprijinindu-se și mai apăsător) Văd că mă ține destul de bine!

NADIA: E un tablou. Pentru bancă. Chiar domnul director mi l-a comandat!

FUNCȚIONARUL: Numele dumneavoastră, domnișoară?... Eu nu sunt la curent cu nici o comandă din partea domnului Director, mi-ar fi spus. Ați mai fost pe aici, nu-i așa?

NADIA: M-ați dat afară, știu. Dar acum vin chiar cu o comandă cerută anume de domnul Manuel B.

BOB: (clătinându-se) Ai refuzat-o, o fată ca ea? Da ce fel de bancă sunteți voi? Îmi retrag încrederea. Ce mai, îmi retrag toți banii!

FUNȚIONARUL: Stimate domn, vă rog, să găsim o cale amiabilă.

(Intră și Manuel)

MANUEL: Ce se petrece aici?

FUNȚIONARUL: O neînțelegere, atâta tot.

BOB: Sunteți Directorul?

MANUEL: În persoană. Cu cine am onoarea?

BOB: Eu sunt Bob. Și ea e Nadia. Iar el este Tabloul...
dumneavoastră.

MANUEL: Ce tabloul?

FUNȚIONARUL: Știam eu. Domnișoară, de ce insistați?

NADIA: Nu vă aduceți aminte de mine, domnule Director? Ne-am cunoscut la expoziția pe care ați avut generozitatea s-o găzduiți chiar aici, în holul central al băncii. V-ați uitat cu atenție la această lucrare a mea și... v-am promis că o să v-o aduc. Nu vă cer nici un ban. Știu că sunteți generos... Vă rog, primiți darul.

MANUEL: Bine, dacă spui dumneata, deși eu nu îmi amintesc deloc să ne fi întâlnit, nici expoziția nu-mi spune nimic. Poate doar vag, o imagine decolorată de lumină puternică. Era mult soare în ziua aceea, nu-i așa? Și dumneata stătea la țărmul mării, auzeam valurile de jur împrejur. Ne împresurau. Îmi zâmbeai.

FUNȚIONARUL: Domnișoară, vă rog, nu-l mai obosiți pe domnul director.

BOB: Da ce grijiliu ești!

FUNȚIONARUL: (încercând să desprindă tabloul de care se sprijin Bob) Iau eu tabloul.

BOB: De ce să-l iei tu dacă eu mă sprijin de el? Și ca să fie reciprocitate, o să sprijin și eu arta. Domnișoară Nadia, vă cumpăr tabloul, vă dau oricât cereți pe el. Numai să-mi amintesc cum era cu semnătura...

NADIA: Nu pot să vi-l dau, l-am promis domnului director. (cu admirație, spre director) Manuel B.